

Літнарович Тетяна Миколаївна

Є справедливість

Четвертий збірник поезій

Чернігів
2003

Літнатович Т.М. Є справедливість. Четвертий збірник поезій. ЧДІЕіУ, Чернігів, 2003, - 101 с.

Літнорович Тетяна Миколаївна

Зміст

Передмова	9
В ці рядки я душу вклала	11
Ранок у Києві	11
Ніч	12
Благословен	12
Люблю Україну	13
Муза	13
Ти завжди спокійно пройдеш	15
Чи хочуть українці війни.....	15
Попередь мене серце	16
Кар'єрист	17
Мрія	17
Душа літає	18
Вернись, коханий мій, до мене	19
Дніпро	19
Я синів учила	20
Вирішили друзі всі	21
Як ми зустрілися з тобою	22
Низько ластівки над землею літають	23
Місяченько молоденький.....	23
Не розгледіли	23
Згадка	24
Примхи долі	25
В степах	25
Якщо добро робить не вмієш	26
Неслухняний син	27
Жизнь – боротьба	27
Осінь	28
Грицеве рідний	29
В думках с тобою я не розлучаюсь	30

Быстро летят дни за днями	31
З настанням холоду синички прилетіли	31
Заговорена	32
Правду кажи	33
Вечірні вподобання	34
За скоєні гріхи мого покоління	34
Лист на Чукотку Ігоркові	35
Оставьте гордість і багатство	36
Неизбежности судьбы	37
Не все продається	37
Чернігівський вальс	38
Не роби таємниць	40
Час бере своє	40
Від щастя вся згораю	41
Побажання	41
Незабутнє	42
Розпутуємо клубок	43
Роки летять, як хмари в небі	44
Не слухай, любий, пересудів	44
Люди, схаменіться	45
Україно моя мила	45
Сина виглядаю	46
Струмок	47
Виросли діти, розлетілись з кубельця	48
З трудом пробилось сонце крізь листву	48
По заслугах	49
Хмельницький вальс	50
Дихання осені	52
Не смійтесь з старих	53
Побажання молодим	53
Обери вірний шлях	54

На екранах телевізора стріляють	54
Люблю вечірньою порою	55
Злива	55
Не роби висновків з першого подиху	56
Сава, Драва, две Моравы	57
Якщо в кишені пусто	57
Влітку вийдеш в поле	58
Не вір	59
Милосердя	59
Не нарікаю я на тебе	60
Згадую, як ми розійшлися	60
Танцюй, кохана моя	61
На крилах надії до тебе лечу	61
Лісова розмова	62
Роса	62
Ти всі мої звички знаєш	63
В разврате я женщин обвиняю	63
Не вір пліткам про мене	64
Старе фото	64
Булава, вінок і трон	65
День	65
Урок географії	66
На уроці тиша	67
Глянь удалечінь	67
Гітара	68
Перебудова	69
Після телевізійних новин	70
Зима	71
Північ і Далекий Схід	72
Зрозумій нас нащадок, пойміть	72
Вінченосні государі	73

Далека Північ – норд	74
Небо снігом посипає	74
Вернись	75
Чукотка	76
Вірність	76
Життя чудове	77
Згадка про Ганну Герман	78
Порада	79
Доля	79
Лицар	80
Є справедливість	81
Теплі, погожі літні вечори	81
Дуже швидко	82
Слова	82
У мене нема ніякої вини	83
Стан душі	84
Мої 80 і коси побіліли	84
Сама доля нам віщувала	85
Полонський вальс	86
Не можу уявити	87
Синам	87
Сосна і ялина	88
Українська писемність і мова	89
Дитинство моє	90
Дідусь-пасічник	90
Моє світобачення	92
Сыну	93
Зустріч через 35 років	94
Пережите	95
Спів солов'я	96
Доля людська	96

Слов'яни	97
Чим жили	98
Взошла звезда на небосклоне	99
Бываєт миг прозренья	99

Передмова

Четвертий збірник поезій Літнарівич Тетяни Миколаївни виходить у світ на 77 році життя. Говорять, що людина являє собою те, про що вона думає, чим вона живе. У свої сімдесят шість років Тетяна Миколаївна має молоду, юну душу, яку вона вложила в цю маленьку книжечку.

До глибини душі мене вразили її слова, що її з Далекого Сходу вдалось привезти лиш Полярне сяйво чудодійне і Зорю Полярну, орієнтир надійний. Працюючи у Заполяр'ї у 1969 році з одним своїм колегою і недавно розмовляючи з ним на кафедрі у Чернігові він мені сказав, що Полярного сяйва він не бачив у Заполяр'ї. Я зрозумів, що він не дивився в небо і небо не замітило його в Заполяр'ї. У мене зараз перед очима стоять велетенські світячі голки і їх спалахи наростають в одному куточку неба і гаснуть в іншому. А в абсолютній полярній тиші чути шурхіт гармонії небесних сфер. Да, далеко не всі люди вдивляються в небо, далеко не всіх людей примічає небо. Але Тетяну Миколаївну примітило небо, якщо вона з далекого сходу привезла Полярне Сяйво і Полярну зірку, що відкарбувались у її свідомості.

Я цілком поділяю її любов до творчості Ганни Герман. І сьогодні, коли я пишу ці рядки, з динаміка лунає чудовий, незрівнянний голос:

„Один лишь раз сады цветут,
Весну любви один раз ждут.”

Магічним є вірш „Є справедливість”. І в святому письмі написано: «Убивающому мечом – быть убитым мечом!». Да, Бог – є справедливість і любов. І це однозначно доводить Тетяна Миколаївна у своїх поетичних рядках.

Абсолютно не праві її опоненти, навіть наділені вченими професорськими званнями, про невисокий рівень її „селянського вірша”. Хіба вони відкрили магію Полярного неба? Хіба над ними відкрився космічний небесний щит?

Да, Тетяна Миколаївна талановита, спостережлива, дотепна, і вірші її магічні, вона володіє магією слова і її вірші будуть зцілювати духовно і фізично, хто захоче напиться з чистої криниці її поетичного слова.

Р.М.Л.

В ці рядки я душу вклала
В ці рядки я душу вклала,
Що пережила – розповідала.
Не будьте строгою суддею
Над долею моєю.

Тут часточка душі моєї
Про муки серця розповість,
Якби у світі прижилася
Любов і доброта, прогнати злість.

Життя швидко так спливає, –
Нічого вічного не має.
І за цю коротку мить
Стараюсь всіх і все любить.

Не осквернить Творця і небо,
Добро було моїм лиш кредо;
Розділити долю свого народу
Не йти зі зрадою в угоду.

Ранок у Києві

Красень Київ з ранковою зорею,
Князь Володимир грядуще благословив;
Вмились після ночі парки і газони,
З Дніпровських круч туман поплив.
Лице столиці молодіє,
Цвіт каштанів злегка п'янить;
Чарівність храмів нагадає,
Що місту судилось вічно жить.
Сходить сонце, посвітліло небо,
Заграва промениста зайнялась.
На вулицях, майданах, скверах
Ранкова метушня вже почалась.

Ніч

Темніють Дніпровські кручі,
Залила і річку пільма;
Лиш вогники блищать у вінках,
Небо зорі розкида.

Місяць на темному небі,
Роги підняв догори,
Замовкли гудки і пташині розмови, –
Пільма затопила все навкруги.

Благословен

Благословен – хто трудиться щоденно,
Як бджілка в труді радість пізнає;
Горить вогнем шліфуючого пізнання,
Насолоду і достаток теж дає.

Благословен – хто слово і пісню поважав,
Радів цвітінню саду весняного,
Садив і сів все життя;
В старості ішов ходою молодою.

Благословен – хто вистояв в лиху годину,
Не зломивсь, не зрадив не продав;
Пройшов свій шлях бадьоро,
Підтримав інших, добро сів і давав.

Благословен – хто довгий шлях життєвий
Святим вогнем запалював усіх,
Хто щиро любив свою вітчизну;
Захищав, охороняв від ворогів
І злочинності утіх.

Благословен – хто вірою і правдою служив
Вітчизні і своєму лиш народу;
З народом весь шлях пройшов,
Не продавсь за бакси, ні за нагороду.

Люблю Україну

Де шляхи мої не пролягали,
А думкою була на Україні.
В її гаях, лісах, степах,
Не розлучаюсь і понині.
Її герої нас надихають,
Князь Володимир хрестом благословляє;
Шевченко в думках незалежності чекає.
Україно, – ти моєму серцю наймиліша,
У веснянім цвітінні ти похожа на земний рай.
А восени ти найбагатша, –
Лиш встигай збирати урожай.
Я щиро вдячна Богу,
Що душу мою поселив на Україні –
В найкращому куточку світу,
Який цвіте й понині.
Єдине хотілося б побажати,
Щоб шанував брат брата,
Щоб гордилися свої народи, –
Не дружили з різним збродом.

Муза

Літня спека дошкуляє,
А над річкою прохолода повіває.
І спішать-спішать всі люди

Над водою в прохолоді спеку перебути.
Над вечір я додому повертаюсь,
З ридаючим дівчам стрічаюсь
До дівчини підхожу сміло,
Заспокою уміло.
А вона відповідає,
Що не дівчина вона,
А ім'я Муза має.
„І ридаю я від того,
Що не зустріла ще нікого,
Хто б зі мною подружився,
В полоні чар казкових опинився.
Я приношу насолоду,
Хто зі мною йде в угоду.”
Не ридай, мужайся, музо
А пройди-но ти по вузах.
Там знайдеш багато друзів,
Там ти будеш на розхват
І тобою всяк буде рад.
Муза тихо усміхалась
І в Чернігів подалася.
Чернігів – місто древнє,
Прийме музу цю напевно.
Студенти в мистецтві толк добре знають:
Музу шанують, поважають.
Безмежно рада я за те,
Що в Чернігівському ВУЗі ця живе.
Хай цвіте і плодоносить,
Радість всім приносить.
Щиро вдячна Богу ще й за те,
Що в Чернігівська Муза мене до себе зве!

Ти завжди спокійно пройдеш
Ти завжди спокійно пройдеш –
Загадкова усмішка заграє,
Очі твої яскраво горять,
А сам мене виглядаєш.

Я троянду червону в косу вплету,
Хай тобі вона скаже,
Що побачення вечором жду,
Як туман в гаю ляже.

До мене першим ти підійди,
Якщо щиро можеш кохати;
А на втіхи нічні не приходь, обійди –
Іншу можеш шукати.

Чи хочуть Українці війни

Спитайте у воєнних сиріт ви,
Чи хочуть сироти війни?
Скитаючись без приюту і обіду,
Жадні були кусочка хліба.
Ізранена, понівечена земля,
Луги, ліси й поля,
Сади, міста, гаї, –
Скрізь згарища одні:
Потрощені, попалені були.
Спитайтеся птахів – досталося ї їм,
Їх гнізда бомби руйнували –
Вони як люди теж вмирили.
Спитайтеся молодих солдат,
Що в братських могилах лежать:
Чи хочеться їм воювати,
Передчасно так вмирати?

Спитайтесь у матерів,
Які понині ждуть синів,
Які вже виплакали очі,
Моляться за них щоденно до півночі.
Спитайте вдовиць-жінок,
Чи легко самотужки ростить діток?
Нарешті спитайте чисте небо,
Чи війни йому треба?
Чи треба спокій нарушати,
Когось вбивати, воювати?
Тоді зрозумієте і ви,
Що ніхто не хоче в нас війни.

Попередь мене серце

На себе як дивлюсь невзначай:
Підійшла незвана вже пора
І побіліла, як лебедя крило,
Моя вся голова.
А може це біле павутиння
Вкрило голову мою,
Або впало в коси
Бабине літо на ходу?
Аж ні, це життя так незворотно
Провело рукою по косам.
Воно мене не пестило:
Доводилось боротись сам-на-сам.
Лиш серце вірне дали,
І муза теж допомагала,
Словами одарила, як могла,
В життєвих поєдинках сама
Лиш участь брала.
Ах, серце, серце.
Ти часто ритм втрачаєш,

Зупинки робиш на ходу:
Прошу тебе,
Як маєш вийти з строю,
Попередь мене за недільку хоть одну.

Кар'єрист

Колись духовенство твердило,
Що нерозумний Галілей
Заблукав в науці –
Хоче обмануть людей.
Сучасники Галілея, щоб кар'єру зберегти,
Вирішили на ризик не йти –
Інквізиторів не дразнити,
Що ті скажуть, те твердити.
Галілей не міг науку викривляти:
До кінця правду хотів сказати.
Йшов на великий ризик,
Мабуть був знаний кар'єрист.
Хай живе така кар'єра,
Яка в Галілея, Шекспіра і Гомера.
Навіщо топить в багні талант?
Талант, як хочеш, топи,
А він шанується людьми.
Згодом історія підтвердить правоту,
Я вірю в їх святу мету.
Їх мужність сильних надихає –
В науці легкого шляху не має!

Мрія

Я покидаю непривітний край,
Де ллють дощі і хмари над головою,
Стріли блискавок колють небо наді мною;

Потрясає землю грім,
Вітрище загрожує усім.
В тихий край, де сонечко завжди, –
Розкішні трави, сади, ліси:
Де мирно струмочок дзюркотить,
Пташина співає, ввись летить.
Там квіти пишно розцвітають:
Голівки до сонця піднімають,
А водна глибина озер –
Нагадає лагідність твоїх очей.
О, очі, очі, ніжні блакитно-сірі,
Ви живете в моїй мрії,
І мучусь я страшною мукою –
Не помічаєте мене за розвагами і скукою.
Я пригорнула б вас руками,
Торкнулась спраглими устами,
Тоді смерть вже нестрашна,
А поки що мрія лиш одна.

Душа літає

Хвилини щастя пролетіли,
Як птах у небесах,
Як вітром все рознесло –
Лишився спомин лиш в думках.
А мрії недокучливо спливали,
Труїли спокій мій;
Серцю завдавали муку,
І бились в грудях, як прибій.
В ночі душа моя літає
На недосяжній висоті,
Троянди в космосі збирає,
Дарує їх мені.
Свободу неба я боготворю

З відчуттям легкості в польоті,
З природою злившись воєдино
В ефірнім чистім водовороті.
Взяла б і вас з собою,
Так вітер не допустить:
На грішну землю цю
Мене він знов опустить.

Вернись, коханий мій, до мене
Вернись, коханий мій, до мене:
Тепле слово хоч промов,
Подаруй як колись ласку –
Вернеться все як було знов.
А тобі я подарую
Свою вірність, чистоту
І кохатиму безмірно
У земнім своїм житті.

Дніпро

В Росії на Валдаї,
В лісових хащах струмок родився,
В росах і струмочках на південь покотився.
Це наш Дніпро – словенська річка:
Води Білорусії і України ввібрав;
В степах сухих південних
Могутньою рікою став.
Течуть Дніпром могутнім
Три слов'янської води:
Отже мусим ми всі брати
Дружбу вічную вести.
Щоб була в нас завжди згода,
По-братському один одному допомагали,

А в лиху годину –
Спільно ворога погнали.

Я синів учила

Я синів учила – в мудрості велика сила:
Гляньте, зернятко в яблучку мале,
А з нього дерево виросте яке.
Скільки користі, насолоди подарує,
Багатьох накормить, нагодує,
Щедро всіх плодами обдарує.
Це ж лиш дерево, а людина –
Розумом і працею віддачу віддає
Все життя своє.
Не лініться, працювать належить всім
Так закон неба заповів –
Великим і малим.
Находились такі, що говорили:
Писати кожен може, коли не лінє;
Бери папір і ручку,
Зручніше вмощуйся, пиши, не ховайся в тінь,
Поклич до себе музу –
Рифмуй на всі лади:
Хоч жарти, хоч лірику або бойовики.
Хитруни ці не зрозуміли,
Що поетом стане не кому захотілось
Словом прославити себе,
А кого біль народу його пече.
Не той, хто за течією гарно так пливе,
А той – хто в непогоду проти течії іде.
Не той, хто в затишку
До пори відсиджується тихо,
А той – чиє серце б'є на сполох,
Поки в країні бродить лихо.

Ото ж муза не завжди допоможе:
Їй ближче полум'я душі.
В буремний час саме прийде і скаже:
Ось швидко-швидко запиши.

Вирішили друзі всі

Вирішили друзі всі
У гори вилазку зробити.
На швидко зібрали речові мішки –
Хоча б щось не забути.
Але мені здалося,
Що мій мішок занадто важкий, –
Я миттю викинув усе,
Перебирав речі дуже вже уважно.
Така вже приказка була,
Що навіть голка у поході важка:
Зайвий ремінець або баклажка.
Перебравши речі всі, необхідне залишив,
Щоб не було в твоїх рядках
Зайвих ані речень, ані слів.
Так варто і поетам
Переглядати все сповна,
Щоб прагнення народу несли твої слова;
Берегти лише те, що серцю миле –
Не пройде крізь увагу мимо,
Щоб цікавились цими рядками –
Вони слугуватимуть віками.

Як ми зустрілися з тобою

Як ми зустрілися з тобою –
Ти пильно в очі подививсь.
Можливо в ту рокову хвилину,

Запихавшись зажурився.

Зірвала я червоною троянду,
В косу її вплела,
Щоб квітка ця чудова
Тобі відповідь дала.

Та гордість мені не дозволяла
Зробити перший крок.
Своє кохання в серці заховала:
Чекала твого признання в певний строк.

Якщо по-справжньому кохаєш,
Сам до мене підійдеш,
Як в добрий старий час,
До вінця ще й поведеш.

Низько ластівки над землею літають
Низько ластівки над землею літають:
Швидко дощ піде,
Хоч хмарок на небі
Не видно ніде.

Ластівки на провід вмостились:
Спокійно там сидять,
Погода гарна буде –
Рушай у поле на буряк.

Ластівки гніздечко в'ють
Біля твого дому –
Добра це прикмета
Малому і старому.

Місяченько молоденький

Місяченько молоденький
Десь за хмаркою сховався –
Мабуть блудний залицяльник
За зіркою вечірньою погнався.
Ледь чутно струмочок дзюркотить,
Дихав прохолодою ліс.
На травах виступили роси,
Яскраво мерехтів небесний віз.
Ось визирнув з-за хмари місяченько,
Ще веселішим, яскравішим став:
Неначе там в п'їтми небесній
Він зірку вечірню цілував.
Надіюсь, друже, зрозумієш
Те почуття, кохання жар –
Воно нас надихало, окриляло
І небу теж дано цей дар.

Не розгледіли

Хто міг завбачити раніш?
І не найшлося пророка у країні,
Щоб нам сказав він наперед,
Що стоїмо на краю власної могили.
Що життя не цінитиметься ні на гріш,
Що країну розграблять, розкрадуть:
Не вороги, а свої співвітчизники –
Не найдеш до чого прикласти рук.
Що обезціниться чесна праця:
Старі батьки обузою лиш стануть,
А все, що зробили і нам дали –
Навічно в прірву кане.
Хто міг передбачити?

Що нас чекають пекельні муки,
Що люди відкинуть все завіщане, святе –
Стануть на шлях грабежу,
Розбещеності і розпусти.
Що син на батька руку підніме,
Вітчизну розіпнуть чесність і любов
За золото і бакси продадуть.
Героїзм не вернеться до нас знов;
І старий фронтовик,
Що від фашизму людство рятував, –
З докором в нужді забутий,
Події ці спостерігав.

Згадка

Згадаю дитинство сирітське своє –
Водночас і радість дитяча там є,
Згадаю школу і два інститути :
Танці, концерти, співи, побачення туга.
Любимих поетів згадую не по книжках –
А в їхніх мудрих віршах.
Роботу згадую часто не по солі, –
Любиме заняття до болю.
Щоденно робота з дітьми,
Їх наївність, дотепність – світопізнанням були.
Образи хоч рідко згадаю –
Від них рубці на серці маю.
Криницю, над нею калину згадаю :
Водичку охоче завжди ковтаю.
Друзів, з якими сорок років трудилась –
Підтримую зв'язок, як і годилось.
Згадую дружбу не по веселій вечірці –
А в час горя по вірній підтримці.
Згадую учнів, шкільних вожаків,

І радість буденних тих днів;
Теплою згадкою єдине кохання стає,
Воно найдорожче за все.

Примхи долі

Доля пустунка, жартівниця:
Над нами іноді жартує –
Ледачим, тупим, підлим
Кар'єру і чини дарує.
Розумним, чесним, працьовитим
Скрізь терниста дорога –
Невдачі в кожному ділі,
Прикрощі з самого порога.
Зібраним, діловитим юнакам –
Гетеру вітряну подасть :
Та в узді коханого тримає,
Наставить роги, хоч смійся, а хоч плач.
Буває і навпаки,
Коли розумній, працьовитій березині
Гульвісу, ледачого посвата,
Змарнує молоде життя з ним,
Не розрадить втручання ані батька, ані брата.
Отак любить доля жартувати –
Своїми пустощами б'є;
Проблеми в життя вносить
І рідко-рідко добром війне.

В степах

В степах безкраїх України
Повітря духмяне, чисте і п'янке.
В нім колоситься розкішна пшениця
І соняшникове море молоде.

Ще зранку гудуть комбайни –
Весь день тут возять, сушать, віють
Веселі Українські трударі,
Працювать завжди уміють.
Тече золотом важке зерно,
Як благословення сонця і неба, –
Мигтять лопати у руках людей –
Нам кращої долі і не треба.
Яка то радість сіяти, збирати,
Кормити ним народ –
Відчути, що ти господар,
Не раб і зброд.
Мотори голосно гудуть;
Вдень велика спека в нас,
Дівчата швидкі на жарти
Для кохання найдуть вечірній час.

Якщо добро робить не вмієш
Якщо добро робить не вмієш,
Верни хоч те, що тобі дано –
Не будь зарозумілим,
Не причиняй нікому зло.
Приглянись до вчинків, які робиш
І осуди себе сам справедливо
Не думай за себе забагато –
Не перетворюй в вигоду всяке діло.

Іди спокійно за людьми
Крізь їхні устремління і бажання,
Хай буде це і в грізний час,
Так, як ніколи час визнання.
Іначе тебе засудять люди і небеса,

Тобі не буде оправдання.
Є лиш одна єдина вихідь –
З народом чесного єднання.

Неслухняний син

Наївному, слухняному синочку
Сужену багату підшукали,
Яка могла забезпечити усім:
Квартиру, достаток і машину б мали.
Одарила б коханого свого
І в суспільстві не останнє місце займали,
А у відпустки час
На Канарах відпочивали.
Та син вперся, як осел,
Не захотів багатства того мати:
Вибрав бідну, як і сам,
Аби серцем всім кохати.
Бо з коханням бідність
Раєм теж здається,
А багатство все минуче –
Горіч в серці остається.

Жизнь – борьба

От сотворения мира
Жизнь на земле отмечена борьбой,
Она и не может быть иной:
Так есть, было и будет –
Никто пусть это не забудет.
Сменился век, меняются и люди –
Новая мораль уж точно будет.
Борьба ведь продолжается на свете,
Так ведь предсказано в «Новом завете».

Между «за» и «против»,
Между «добром» и «злом»;
Не мечтай о чѐм-то там другом.
Чем больше зло миром одолеет,
Тем больше человечество грубеет.
Но если ты в руки взял перо –
Описано по правде всё быть должно.
Воспевши радость, не забудь и муки,
Какими радость достигнута была,
Чтоб правда кособокой не была.
А если правды ты боишься,
То подлым трусом отличишься.
Бросай перо, иди у тень,
Истории и так всё видней.

Осінь

Починається осінь:
Трави прив'яли, побіліли,
Багато листя на деревах
Багряно почервоніло.
Падає листя на землю,
Килимом жовтим вкриває.
Пахощі прілої осені
Вітер скрізь розливає.
Під листям шурхіт, шепіт чутно –
Тут сімейка опеньок зростає.
Їжак, нанизавши на голки,
Додому в хаці сам поспішає.
Важкі китиці червоної калини
Схилились до землі;
Перезрілі ягоди глоду і горобини
Янтарем блищали на куці.
Важкі жолуді додолу опадають,

Холодний вітер із дощем
Про зиму нагадають.

Грицеве рідний

Грицеве рідний,
З тобою, як з товаришем, я розмовляю.
Не всі часи, не всі часи, –
Колись ти був квітучим, промисловим
Щасливі і ми були.

Ти стародавнє місто;
Перегорнем історії твоєї сторінки:
Суворов моливсь в твоїй церкві
Перед тим, як на Наполеона йти
Татари, поляки і фашисти;
На вулицях твоїх точилися бої –
Хати стояли немов бастіони,
І грицівчани перемогу здобули.

Від татар підземні сховища робили:
Чоловіки, хто зброю міг тримати,
В бій йшли з татарвою;
Молодь вчилась ворога перемагати –
Не коритись, а волю здобувати.

Хоробро бились на ратнім полі –
Свободу, незалежність здобували.
Багатьох соловецькі могили поховали,
Тепер, лише тепер ми вільні стали.

На вулицях твоїх зростали і мужніли
Розумні, працьовиті дочки і сини.
Багато з них передовиками стали,

Славу своїй вітчизні принесли.

Співуче місто Гриців, –
І хлібороба славу має.
Важкою працею множить всі багатства,
Ціну і слову знає.

Летять над нами журавлі,
Лебеді з вирію вертають:
Тут на Хоморі і Білці
Другу батьківщину мають.

Ліс з обох сторін Гриців пригорнув,
Розкішні луки і поля навколо.
Гордий, працьовитий тут народ –
Неволі не зазнає він ніколи.

Тут будуть сіять і орати,
Всі труднощі долати.
І край цей благодатний
Буде завжди процвітати.

В думках з тобою я не розлучаюсь
В думках з тобою я не розлучаюсь,
Бо вірно і міцно я кохаю.
Тому за тебе думаю завжди,
Хоч розійшлись наші шляхи.
Так доля наша розсудила:
Нас тимчасово розлучила.
Можливість маєм перевірити себе і почуття.
З далека краще, як з близька,
Дні пролетять, місяці і рік,
Та це ж недовго і не вік.

Але в розлуці ми краще зрозумієм,
Чи почуттям тим володієм:
Яке з'єднати може нас
Навічно, а не напоказ.
Не знаю, наскільки вірний ти мені,
Чи хватить духу в самоті
Вистоять, кохання зберегти;
Якщо воно є справжнє і єдине,
То тоді не згасне і не загине, –
А навпаки, полум'ям запалає
І нас навек з'єднає.

Быстро летят дни за днями
Быстро летят дни за днями;
Образ твой близкий и родной
Стоит передо мной ночами,
Ушедший на вечный покой.

Летела ночь за облаками,
Деревья качали мокрыми ветвями, –
А ты преследовал меня,
Спокойствие в душе своей храня.

Потом ты уходил бесследно,
Разочаровавшись во всём,
Находил приют небесный,
Забыв о всём земном былом.

З настанням холоду синички прилетіли
З настанням холоду синички прилетіли,
На підвіконні хати сіли,
Голосно загомоніли.

Я зрозуміла їх тривогу..
Голод мучив їх потроху,
Насипала пшона, накришила хліба,
На дереві повісила
Велику горбушку хліба,
Щоб вистачило всім до обіду.
Мої синички добрими були:
Про обід сигнал дали.
І налетіло їх повний двір,
Правду кажу, мені повір –
За півгодини все поїли.

Заговорена

От радости и бед заговорена,
За предсказания принимаю сны.
Как буд-то тенью растворённой,
Чувствую желания души.

Как не заменишь морскую воду пресной,
Созвездие не наденешь, как нить бус,
Так жизнь не даст тебе второго шанса,
И ощутишь горький её вкус.

Но если в радостное что-то,
То это мир наполненный людьми, –
Твори добро всем без возврата,
И небо чистым береги.

Пускай везде цветут цветы,
И джунгли искренней любви,
Пускай царит свобода слова
И смоет дождь пятна от крови.

Я обниму простор руками
И в небо за птицей улечу,
Мне сказали: «Ты перегибаешь палку».
А я давно её сломать хочу.

От завистливых, недобрых,
Наверно я заговорена,
Строкой своей стихотворной
От смерти была спасена.

Правду кажи

Одні в підробках талант витрачали,
В Зарібках щастя найшли;
Другі в душу слово вкладали –
З народом в часі ішли.

Одні хвалебні оди складали,
Гордились нагородами, визнанням своїм.
Інші в тіні непомітні були, –
Ніде, ніколи, ніким.

Та я слова ті пізнавала,
Вони різали правду-матінку святу;
Хоч стелилися низами –
Ловили дрібнички життєві нальоту.

Закон ізвічний – життя і мистецтво,
Лиш промінь правди проб'ється крізь пітьму.
Привіт всім живущим на планеті,
Хоч всі ви і різні, я вас люблю.

Захоплююсь дивами природи,
З радістю стрічаю кожен день;

Благословлю на любов всі народи,
Хай над планетою летить ехо всіх пісень.

Вечірні вподобання

На заході палало небо,
Світило сідало за гору.
В цей час на лузі бродити я люблю.

В дуеті з тишею вечірньою
В обнімку з вітерцем,
Щоб продував мене і пестив,
Коси розтріпав над лицем.

Пройдусь водою босоніж,
З джерельця води поп'ю,
О, Господи, яка тут благодать!
Душевний спокій я найду.

Згасає зарево на небі,
Місяць з глибини виринає;
Згустились сутінки навколо,
Таємна чарівність наступає.

**Підняли ціни на газ – (сорок гривень балон),
На світло. Не вистачає на ліки. Дров на зиму
мало. Як вижити?**

За скоєні гріхи мого покоління
Прийшлося кару нам нести.
Чи хватить сили і терпіння
Вистоять у цій борні?

Вже дуже монотонно і щоденно

Нужда нагадує про себе.
Губишся в життєвих лабіринтах,
Не видно виходу й для тебе.

Неначе не живу, а так існую,
Печаль роїться у думках.
Я за минулим всім жалію,
Неначе в клітці птах.

Розправить крила б полетіти,
Далеко-далеко в іншій краї;
Звільнитись від пут життєвих –
Так корні тримають тут мої.

Піснею, ехом полинути у небо, –
До престолу донести свої жалі,
Щоб кращу долю нам послали –
Тоді б розвиднілось мені.

Лист на Чукотку Ігоркові

Синочку, Ігорочку, дорогий,
Якби ти знав, моя дитино,
Як жду і виглядаю кожну днину,
Як щиро прошу за тебе Бога:
Щоб голос мій долинув лиш до Нього.
Ти ж єдина моя втіха і опора,
Мій кормилець, рятівник від немочі і горя.
Ти – те плече, на яке спертись можу я
безпечно,
А ти підтримуєш і даруєш щирість безкінечно.
Без тебе, сину, пропаду,
Зазнаю мук пекельних, голову схилю.
Синочку, рідний, повертайся вже додому,

На стежках дитинства розвієш втому,
Тут повітря і кожен кущик підтримає тебе.
Материнське благословення на добре діло
надихне.
Зболілось серце за тобою,
Думки рояться чередою.
В напрузі і чеканні я живу,
Сину, повертайсь, поки ще я живу –
Глянуть тобі в очі, до серця пригорну.
Твою сиву голівку приголубить,
Тебе ж найвірніше мати любить.
Тобі здоров'я і добра бажає,
За себе завжди забуває.
Синочку, втіхо ти моя,
Послухай матері слова:
Швидше вертайсь у рідний край,
Господи, благополучно його додому повертай.
Оберігай його дорогою,
Віджени від нього зло.
Щоб затишно на душі було,
Щоб рідний край радісно прийняв свого сина;
Щоб спокій, натхнення і удача тут йому була.

Оставьте гордість і багатство

Оставьте гордість і багатство,
Казнокрадство і чини.
В наряднім храмі лише братство –
В пошані доброзичливі одні.
Падають імперії, міняється лице,
Справа їх на суд історії іде.
Лише вона розсудить вчинки їх –
Непідкупно дасть оцінку для подій усіх.

Неизбежность судьбы

Я видела тебя во сне, мой друг,
И день весь полон той печали,
Так хорошо, так хочется сейчас
Писать тебе про всё стихами.
Пусть будет прост мой стих
И тихий, как штиль морской под берегами,
Когда вечерний ветер стих,
Везде запахло сиренью и цветами.
Твой образ близкий и родной
Стоит у меня перед глазами.
Ночь пришла, за окнами рассвет,
Растаяли ночные сны, виденья.
А я ловлю их налету,
Чтобы продлить радость встреч,
Хотя бы на мгновенье.
Расстались мы, распорядилась так судьба,
А я любила ведь тебя.
Ты был мне близкий и чужой,
Дороги наши пересекались порой.
Но неизбежность судьбы неотвратима,
И успокоит, развеет чувства все,
Узнав, что и я была тобой любима.

Не все продается

Красувалась у лузі калина
Червоним суцвіттям своїм,
Гордилась красуня-дівчина
Принадним дівоцтвом своїм.

Калину у лузі ламали,
Зірвали суцвіття, понівечили кущ.
Дівчина невинність свою зберігала –

Тікала подалі від плотських спокус.

Беззахисна бідна калина
Не може себе захистити,
А дівча молоде і пригоже
Відшиє спокусників вмить.
Хто честь свою збереже
І гордість дівочу ще має,
Той на розпусту нізащо не піде,
Не продасться, а спокусників всіх відшиває.

Хай щире кохання завжди панує,
Не знайдеться місця для зради.
А небо осудить розбещеність, блуд,
Не продаються за гроші дівочі принади.

Чернігівський вальс

Луки безкраї, калинові гаї,
Тихий плеск об берег води;
Молодість наша безхмарная часом,
В цім краї щастя найшли.

Приспів:

В світі ми знані,
Гарячі в коханні, –
Вітчизні послужим і ми.
Друже, єднайся,
У вальсі кружляйся –
Будем щасливі я і ти.

Чернігівський вальс заповонив і нас
Тихою хвилею як води Десни,
Тут ми зростали, щиро кохали,

Під небом цим щастя знайшли.

У куточку чудовім, в степах неозорих,
На кручах Деснянських Чернігів стоїть;
Всіх зачарує своєю красою –
Дарує всім дружбу і коханнячко вмить.

Серед зелених буйних садів
Блиск златоглавих храмів і куполів
Навіє історії час
Доброю згадкою бувальщини в нас.

Героїчне минуле мого народу
Свідчить про долю нашого роду.
Боролись за волю і за свободу,
За кращу долю свого народу.

Чернігове, гордість мого рідного краю,
Тобою пишаюсь, тебе я кохаю:
За проявлену доблесть у віках
Славу здобув у боях.

Я тебе пригорну, милу, кохану свою,
У вальсі цім закружляю;
Кохання п'янке, як вино дороге,
Серця наші вогнем запалають.

Тихо котить води Десна,
Молодість наша кохання найшла.
Хай квітне воно як червона зоря,
Хай розцвітає вітчизна моя.

Не роби тасмниць

Не роби таємниць,
Запам'ятай лиш одне:
Все тайне згодом стане явне,
І гуляти по світу піде.

Ніколи, нічого не сховаєш,
Непустиш у воду кінців.
Космосом велено так,
Щоб явним все стало, що було в житті.

Час бере своє

Слова зітруться з пам'яті,
А записи, літописи остануться.
В кожнім віці
Були справи дивовижні:
Міста здавались не солдатам,
А співцям видним.
Іще в сиву давнину
Слова чинили чудеса:
Перемагали будь-кого,
Запаливши всім серця.
Граніт, креміль колись розвалиться,
А істина не постариться.
Відійде і моя рука,
А письмо останеться.
Ллється над землею кров,
Після наступить прозріння вічне –
І відчують люди Слово віще.
Слова цілющі можуть бути
І бунтуючим на паперті,
Записані, не зітруться з пам'яті.

Від щасті вся згораю

Від щастя вся згораю,
Лише про тебе пам'ятаю.
Навіщо ти запав так в душу –
Тепер журитись мушу.

Обох нас щастя так п'янило:
На світі все було так мило.
Нам зорі посміхались,
Коли ми цілувались.

Та щастя довгим не буває –
Земне все кінець має.
Тебе інша спокусила,
Мене з тобою розлучила.

Ти з нею щастя також не знайдеш –
Розлюбиш, з іншою підеш.
Любить по-справжньому не вмієш,
Заграєш, покинеш, не пожалієш.

А Дон-Жуан, як перекотиполе,
Кохання справжнього не знайдуть ніколи.

Побажання

Я пригорнула б простір,
Злетіла в небеса
На весь світ співала:
Господу Хвала.

До Твоєї, Господи, дисниці
Чолом і серцем прихильюсь, –
Зніму тягар з душі своєї:

За мир і Вітчизну помолюсь.

Щоб дух відданості і любові,
Як джерело живив народ,
Щоб воскресив завіщане праотче,
Щоб знищив дух авантюри і незгод.

Щоб свобода, справедливість воцарились
Красу у пісню не віддати на поталу,
А наступним поколінням –
Це єдина сила животворна стане.

Пробитись крізь пільму до сонця
Довірюсь рідним небесам,
Хай дух синівської любові
Запалить всіх краян.

Незабутнє

Не забудеш, до чого з дитинства привик,
Що тебе дивувало, як казкова зоря:
Ліс-чародій в шатах зелених,
На узліссі вогником світилась синиця.

Не забудеш і річку дитинства свого –
Чиста прозора вода,
Верби полощуть сережки
І рибка сягає до дна.

Поля безкраї, прадідівська земля,
Хвилями гойдаються дозріваючі жита,
І те джерельце цілющої води,
Що так любили в жару попити ми.

Духмяні запахи скошеного сіна,
Коли його ворушили і сушили,
Як гуртом по гриби ходили.

Не забудеш де пройшла дитинства юнь
Небо зоряне і чисте, хата, сад, стежина,
Все це – батьківщина.
Спогади про неї носитимеш завжди –
Тому шануй її і віддано люби.

Розпутуємо клубок

Життя складна наука:
І так завжди буває,
Що нам щось заважає,
Що ми залежим від чийхось слів –
Підлих людей, чийсь зависті і гнів,
І просто від дрібниць усяких,
Не нісших неприємностей ніяких.
Іноді суперечки прикrostі приносять,
Коли емоції вдержати не можеш, –
Або переступаєш кордони дружби.
Іноді залежимо від вірності у дружбі,
Від обіцянок ми також залежим –
До обов'язкових, порядних ми ж належим.
А сварки, чвари нам життя псують, –
Поганий приклад подають.
Іноді погляд чийсь виб'є з колії
В котрім прикрість й заздрість при собі.
Ми неначе під сонцем діти:
Залежить доля від всього на світі.
Те й робим все життя,
Що розпутуєм цього клубка.

Роки летять, як хмари в небі

Роки летять, як хмари в небі
І не вертаються назад,
А в молодості нам вважалось,
Що роки не змінять нас.

Мінялись весни, йшли роки:
Молодість своє брала,
Здавалось, що нас помилує природа –
Відступить неміч, не вкриє сивина.

Ще сила не лишила нас,
Працюєм, засукавши рукава,
Лиш дзеркало підкреслює безбожно,
Що старість все-таки прийшла.

За нею в черзі неміч і хвороби
Букетом обдають зі всіх сторін,
Тоді вже відчуваєш –
Пролетіло життя, як весняний водогін.

Не слухай, любий, пересудів

Не слухай, любий, пересудів –
В них правди ні на гріш,
Їм вірити не можна,
Зрозумієш – сам від них ти побіжиш.
Якщо тебе підносять, вихваляють –
Мене принизити хотять.
Ти мовчки посміхнувшись,
Скажи, що не так буде, як вони хотять.
А буде так, як серце скаже,

Як доля розпорядиться моя,
Як полум'ям заіскриться коханням,
Поради ні до чого, це доля.
Якщо ти слухаєш порад,
Хочеш від мене утекти, –
Значить кохання не було,
Чужі з тобою ми були.

Люди, схаменіться

Настали дивні часи:
Біблейські заповіді попрали всі,
Брехня в почоті стала,
А правду трудно вже знайти.
За те, що Єва заборонене яблуко вкусила –
Кару Божу потерпіла.
Тепер розбещеність панує –
Заборон ніяких не існує.
А Каєнів вже стільки розвелось,
Що кров рікою полилась.
Люди, за ці злочини прийдеться кару всім
нести,
Ніщо не зможе нас спасти!
Образумтесь, зупиніться,
Годі вже грішити,
Давайте по правді,
Чесно жити!

Україно моя мила

Для мене завжди дорога
Україна моя мила:
Садки, гаї, переліски, степи –
По яких з дитинства я ходила.

Налюбуватися не можу
На білі, ніжні берези,
Кущі калини в білому цвіту
І пахощі розквітлого вже бузку.

На узліссях ромашки в краплинах роси
І сині дзвоники з травиці виглядають,
А в затінку папороть одвічна
Зелене, довге листя нахиляє.

Це давній житель на землі –
Про неї легенди вже складають,
Спів соловейка з переливом
Україну до болю рідну нагадають.

Рада я, що цю красу
Пізнала ще з дитинства,
Гармонія краси природи і звуку
Не тлінна, а одвічна.

Сина виглядаю

Час так швидко летить –
Нікому його не спинить.
Дні за днями, роки за роками:
Весна, літо, осінь, зима,
Ось вже і лист з дерев опада.
Справ багато я ще не зробила,
Та головне все не те,
Головне – жду, виглядаю я сина.
Справи свої відкладу –
Знайду головну в житті мету:
Чекати повернення сина додому,
Вірить в благополучне повернення так,

Як не вдавалось вірить нікому.
Чекаю терпляче завжди –
Молю, благаю Господа:” Сина верни”.
Хай щирі молитви, благання мої,
Як промінь летять в володіння Твої.
Я вірю, Ти милосердний, почув,
Цю віру, надію мені в душу вдихнув.
Так чекати тільки мати вміла,
Яка сина віддано любила:
Щовечора його благословила,
За нього в Господа просила.

Струмок

Підхожу я до струмочка
І тихо питаю його:
Як тебе звати?
Чи ти безіменний?
Познайомся, мене напої.
Струмочку, ти чудо природи,
Спішиш, біжиш,
В Дніпро несеш свої води.
З тихим дзюрчанням і блиском
Устремивсь по долинах, степах, перелісках.
Неначе піснею мене чарував,
Пахощі зелених трав віддавав.
Ти багато так бачив на своєму віку:
Поділись, скажи таємницю свою.
Ти свідком був тисячолітніх подій,
А молодість вирує в блакитній водичці твоїй.
Зустрівшись в любу пору з тобою
Спрага замучить – воду зачерпну рукою.
Так легко, весело ти біжиш,
У водичці мов в люстрі все відобразиш.

Берези, верби, квіти і трави,
Хмаринки, зорі і сонця заграви.
Злитися б і мені з долею твоєю,
Милуватися природою всією.

Виросли діти, розлетілись з кубельця

Виросли діти, розлетілись з кубельця:
Хочуть побачить своїми очима
Гори, ліси, ріки, озерця.
Виросли діти, їм горя мало –
Не думають, як тужать за ними мами.
Виросли діти, хочуть злетіть до зірок,
Пройтись неходженою стежиною,
Зустріти свій весняний потік.
Виросли діти – тепер їм потрібно
Самим, засучивши рукава,
В суворім житейським потоці
Місце своє там знайти.
Нові зустрічі і розлуки,
Мрії, гітар веселі звуки
Нагадають про райдуги цікавих мрій,
Розчарувань в житті і надій.

З трудом пробилось сонце крізь листву

З трудом пробилось сонце крізь листву,
Як в казці, а не наяву;
Іскринками, осколками, жаринками
Гасли впавши на травинки.
А навкруги співали птиці
Про нічні пригоди і небилиці.
На всі лади зозуля кукувала:
Життя всім довге обіцяла.

Це в сонячній промінні
Життя веселе вирувало

По заслугах

Два соседа грамотея
Спор серйозный повели,
Как когда-то во время оно
Хозяйство прибыльно вели.
Дед Иван азартно спорил –
Всё доказывал о том,
Как успешно вел хозяйство,–
А советами был разорён.
Дед Степан степенный был –
Всё неторопливо говорил:
– Ты, Иван, неправый, как всегда,
лучше слушайся меня.
В святом письме говорится:
Человека и народ ждёт его десница.
Это значит – что у Бога заслужил,
То в награду и получил.
А народ наш грешен очень
И сейчас изрядно всё грешит,
Где ж добро возьмется?
Так всему и быть.
Наш народ ведь работяга
И к хозяйству есть у нас тяга,
И умён, и башковит,
И открытия творит.
Только вся беда в том,
Что ворует уж слишком он.
Всё ворует и хватает,
Брат брата убивает.
За такие вот грехи –

Это же не пустяки.
Бог народ наш наказал,
И такого же правителя послал.
Сам ворует и другим разрешает:
Никто за преступления не отвечает,—
Снизу доверху анархия царит,
Мафиози и кланы, что хотят, то и творят.
Но и это полбеда,
Так ведь пьянку развели.
Как уедет за границу,
Норовит ведь там напиться.
Везде нужно осрамиться,
Как же он не устыдиться?
Ведь позорит народ свой и страну,—
Тебе в друзья б лишь сатану:
На метле с дьяволом летать,
А не страной управлять.
Род казацкий посрамлять.
На весь мир осрамил свою страну,
Всё разрушил, развёл нищету.
Долго ль нам ту самодеятельность терпеть?
Осмотрительным нужно быть на выборах
впредь.
Понял ты, Иван?
Мы от неба получили то, что заслужили.
А чтоб жить, как когда-то казаки,
Люби отчизну и не греши.

Хмельницький вальс

Соловей в гаю співає,
Зоря сонце зустрічає,
Край неба палає, ти оглянись,
Журавлі летять у вись.

Літо грайливо усміхається всім,
Вітрець вальсом кружляє над Хмельницьким
моїм.

Приспів

На хвилях весни зустрілися ми
Білим цвітом нас закружляло
Кохання палке, як цвітіння п'янке –
Молодість наша ввібрала.

Прислухайсь, звинять птиць голоси,
З переливом лунає спів солов'я.
Хвилею ллється мелодія вальс,
Кружляє і кличе всіх нас

Подільський мій краю, калиновий гаю,
Садів неозорих, плеск тихий води,
Кружляє у небі пух тополиний,
Білий цвіт осипають сади.

Погляньте навкруг: природа буяє,
Дай руку і ми закружляєм,
Забудем проблеми на хвильку, на мить,
Хвилею вальса хай нас закружить.

Чудово-чудово крилато кружляти,
Злитись з природою, з нею буяти,
Життя набере нові оберти вмить –
Хай кохання як сонце палає, горить.

Хай очі іскряться весело твої
І збудуться бажання мрій дорогі.
Теплою хвилею вальса нас понесло,
Душі так спокійно, затишно, тепло.

Грицівчане, мої дорогі земляки,
Закружляймо у вальсі, як в давні часи.
Хай старість відступить, з дороги зійде,
А в серці наснага, кохання цвіте.

Дихання осені

Доля іноді сміялась наді мною, –
Боляче било мене життя:
З розпачі до Бога я зверталась,
Спокою набувала моя душа.

Я знала, вірила надійно,
Що Ангел від горя захистить
І пронесуться всі тривоги,
Як дим за вітром полетить.

Осінь, багряне листя опадає,
Вітром розносить в далечінь;
Тоді з душі зніме тривоги
Невидима, як добра тінь.

Багряно-золотиста осінь,
Мов казка дитячих літ –
Душі відрадно шатів тих торкнутись,
Разом з листям за вітром полетить.

Летить, кружляти в небі голубім,
Хмарини легкі обганяти,
Мов пісні ехо в куточки проникати,
Яке то щастя в леті тім.

Не смійтесь з старих

Не смійтесь з старих,
Не кепкуйте над ними,
Що роблять повільно
І стали ворчливі.

Що хочуть всіх поучати,
Поради свої лиш дають.
Молодість згадують часто,
І важкий, невдячний свій труд.

Вони добродушні і терпимі,
Бажають вам щастя і добра,
Щоб ви не спіткнулись в дорозі,
Щоб кращим було ваше життя.

Побажання молодим

Шановні молодята, в цю урочисту хвилину
Для вас незабутню і єдину,
Побажання скажемо свої:
Щоб мир і злагода була у сім'ї.
Щоб сімейні обов'язки свято берегли,
Шанували один одного, єдність поглядів
знайшли
В щасті, в радості і в журбі.
Лебедину вірність, сповідувать завжди
Тоді небо і Бог вас благословить –
„Многія лета” продлить.
Ото ж щастя, дружби, радості, кохання вірного
довіку побажаєм,
А в спільному житті хай успіх, радість мають!

Обери вірний шлях

Якось ти мені говорив „Моя хата скраю”,
А життя якось я переграю, –
Або почну все заново з нуля.
Та це ж пусті розмови!
Важко встати, якщо нема опори,
Як маятник будеш хитатись,
Або як човник в житті снувати.
Ти говорив мені:
– Я вирішив в дорогу
І не зміню тепер нічого.
Та це ж пусте все і нічого не дає,
Важливо де і як твій шлях пройде.
Не важливо, звідки ти почав свій старт:
З села, столиці, аби серйозно, а не в жарт.
Головне – вірний шлях обрати,
Наполегливо його долати.
Усміхнувшись, впевнено сказав:
–Ще дещо зроблю з своїх справ.
Молодість – помічника надійнішого не має,
Та благодать ця швидко так минає.
І це не головне в бутті,
Головне – зміст знайти в житті.
Задумайсь добре, поки не пізно, є час,
Як стати людиною, щоб поважали вас.
Головне не як-небудь прожити,
А вірний шлях обрати,
Щоб в старості колись
Не каратись і не жалкувати.

На екранах телевізора стріляють

На екранах телевізора стріляють:

Рвуться бомби, дим все затягнув, морок
наступив.

Один одного б'ють бандити,
Ранений собачка, слава Богу, він ожив.
Вся земля поранена, порита –
Глядачі також завмирають,
А в квартирі у кутку
Діти ляльками грають.
Глянувши на телевізор, жахнулась –
Тулить мамі голівоньку свою:
– Мамо, дуже страшно,
Виключи цю страшну війну.

Люблю вечірньою порою

Люблю вечірньою порою
Спостерігати захід сонця,
Як розіллється заграва на небі,
І відблиск променів в віконці.
Стою в саду, опираюсь в грушу,
Хмілію від пахощів бузку,
Садових трав, ефіру м'яти –
Хвилини спокою і щастя у житті.
Поступово блідне небо, заграва зникає,
Імла небо покриває;
Вся природа розчинилася в імлі,
Все потонуло в нічній пітьмі.

Злива

Стріла вогню пробила хмару,
І прокотився гуркіт гріму,
Вітер потряс гілки дерев,
Птахи спішили в кубельця всі додому.

Дощу так довго не було –
Спрага мучила вже всіх:
Листочки в'яло опускалися додолю,
Ніхто нічною росинкою насититись не міг.
А стріли блискавки все небо прошивали,
Загрозливо заграва бушувала.
В цей грізний час природа,
Як спасіння дощу чекала.
Ось капнули перші великі краплі,
За ними злива поливала;
Брудним потоком вода текла,
Земля жадібно її ковтала.
Миттєво морок наступав:
Вітрище крушив і рвав –
Дерева і гілля падали додолю,
Обірвало проводи,
Пощади не було нікому.

Не роби висновків з першого подиху

Не роби висновків з першого подиху,
Реплік не кидай, не іронізуй;
Подумай, зваж, внутрішній голос почуй:
Щоб не прийшлося жалкувати,
Слова свої назад забирати.
Зірватись хоче образливе слово:
Принизить, вразить готове,
Стривай, не спішись –
Краще з усім розберись.
З другого, третього подиху
Висновок зробиш ти;
Суд вершити сам не спіши.
Як осудиш ти, так осудять тебе –
Це ж істина, це не нове.

Сава, Драва, две Моравы
Сава, Драва, две Моравы,
Тиса, Прут –
Все они в Дунай текут.

За сорок років учительської праці –жебрацька пенсія, фізично і морально вбивають вже дванадцять років.

Якщо в кишені пусто –
Ні копійки за душею,
За сорок років чесної праці,
На старості ти став бомжею.
Єдине, що в тебе ще не відняли –
Глобус, карту і уяву,
З нею в мандри по світу ми пішли.
Указкою мандруючи по глобусу,
В глибини океанів я пірну, –
Гольфстрімом з теплих вод екваторіальних
На північ де вічні криги, допливу.
Дорогою загляну
В море, яке не має берегів,
Де колонії саргасів
Ростуть багато вже віків.
У дні тривоги неурядиць,
Дізнавшись про зраду близької людини,
Відпочину, сили наберусь
На мисі Доброї Надії.
Не даремно його назвали так –
Він справді втрачені надії повертає,
Ще й вірних друзів тут знайшла,
Яких серед людей немає.
Дельфіни щирі і веселі –

В їх товаристві проводила весь час.
Вони вражали винахідливістю розуму,
Змагання влаштовували на показ.
Єдина неприємна глибина –
Бермудським трикутником була.
Несподівані катастрофи там бували,
Багато жертв забрали.
До сьогодні ніхто впевнено не заявив,
Що розгадав таємницю тих подій.
Хоч різні версії були,
Та недоказані вони.

Влітку вийдеш в поле

Влітку вийдеш в поле
Трав лікарських назбирати,
А навколо м'ята, конюшина і безсмертник –
Приємно так аромати ці вдихати.
Від ефіру трав цілющих
Закрутилась голова,
Ця краса п'янить поволі –
Помолодшала неначе я.
Зправа – річка, зліва – ліс,
Прямо килим: ромашки, дзвоники і жита,
Все знайоме, рідне аж до болю.
Ох, яка ж це красота!
Роздивляючись навколо,
Залюбуєшся цим краєм,
Ця краса, як благодать,
В ній живем, її сприймаєм.

Не вір

Заспокойсь, дівча наївне,
Витри сльози, не ридай –
Глянь, он ті берізки,
Тобі шепчуть „не довіряй”.
Згодом ти все це забудеш,
На завжди запам’ятаєш цей урок, –
Постарайсь не помилятись,
А під сумнів брати кожен крок.
Не сумуй, не плач:
Він того не вартий, знай!
Ти забудь його, забудь швиденько,
Усміхнись, сльози витирай.
В житті бувають і провали –
Не легко їх перемогти,
Як опарилась кіп’яточком,
На холодну воду дмухатимеш ти.
Кривдник твій, як Донжуан,
Ще опалить крила над вогнем.
В таких щастя не буває –
Він живе одним лиш днем.
Ото ж послухайся поради:
Заспокойся, усміхнись –
Життя дане для радості і квітів,
Троянд і ромашок польових.

Милосердя

Милосердя найбільш жінкам присуще:
Матерями воно передано –
Кристали доброти, як суші,
Заложені в крові і розумі вони.
Милосердя з добротою вічні,
Небом воно благословлялось
У всіх народів на землі –

Визнанням гуманності являлось.
Милосердя жорстокість зупиняло,
Багатьом шану ще раз дало, –
Що б в житті не трапилось
Знай, милосердю спасіння лиш дано.

Не нарікаю я на тебе

Не нарікаю я на тебе,
Що часом холодним ти буваєш:
Зі мною траплялося також,
Що мене туманом обгортає.
Що іноді буваєм далекі і чужі,
Часом суперечка виникає, –
Поки усмішка і гарне слово
Ту прикрість геть не проганяє.
Та це ж звичайнісіньке життя,
Зіткане не лише з захоплень і кохання,
Як не доведена теорема,
Потребує розумного доведення, плюс великого
бажання.

Згадую, як ми розійшлися

Згадую, як ми розійшлися –
Неначе в морі кораблі.
Кожен пішов стежиною своєю,
Не сказавши на останку „пробач”.
Пробач за щастя і муку,
Слів потрібних не знайшли, –
Зорю щасливу спільну нашу
У небі прогледіли ми назавжди.
Порозумітись не змогли –

Ти надто гордою була;
Ця недосяжність помішала –
Ти перша відійшла.
Хоч другу я веду за руку,
Часто в ній бачу твоє лице,
Твою посмішку, рухи,
Ах, навіщо заставляєш мучитись мене.
Проснутися б і знов побачить
Веселі твої очі, іскристі, голубі.
Вернути все, все назад,
На круги вічної любові.

Танцюй, кохана моя

Танцюй, кохана моя,
Танцюй, скачи та й годі –
Розмахуй весело руками
Під ритм сучасній моді.
Ці ритми і мода первісних людей, –
Ні знань, умінь тут не потрібно:
Побільш скачи, топай ногами,
Як шаманські викрутаси, аж обідно.
Та що поробиш, так розважається планета, –
Танці, музика диявольського стилю,
А все хороше, райдужне, ясне
Добровільно здали до утилю.

На крилах надії до тебе лечу
На крилах надії до тебе лечу, –
Красу рідного краю тобі я несучу:
Ковточок водиці з моєї криниці,
Жменьку спілих, червоних вишень,
Солов'їного співу кожнісінький день.

І гроно красуні калини,
Намисто суниць, і малини,
Смачних помідор, огірка,
Духмяних грушок, яблук, черешень, вінка.
Щоб батьківський край не забули,
Бо краплини цієї краси
У вашім серці живуть завжди.
А тому намагайся, зроби,
Щоб край міг ще більше цвісти.

Лісова розмова

Берізка клену говорила:
– А знаєш, клен,
Я тебе любила.
Ти на мене уваги не звертав –
На молоденьких, на калину заглядав.
Залицяльником ти був пригожим,
А для дружби є негожий.
Залицявся геть до всіх –
Кидав зразу ж після втіх:
І черемху, калину, горобину і малину.
Всі давно вже зрозуміли
Твої фарси розкусили.
Що ти гордий, чваньковитий,
Та ще й славою повитий.
Ніяк пари не можеш собі добрати,
До смерті будеш парубкувати.

Роса

Рано в ранці, до схід сонця
По росі ходила –
На травичці, на листочку

Крапелька висіла.
Квіточка від крапельки
Голову схилила.
Ой, росиночко, росинко,
Велика в тобі сила:
Ти лікуєш і напоїш,
І сама ти дуже мила.
Наче слізка чиста і прозора
Вмила все навкруг довкола.
Не лінуйсь, росинок назбирай,
Личко і очі вимивай.
Зір твій стане мов орлиним,
Личко біле, рум'ян малинний.

Ти всі мої звички знаєш
Ти всі мої звички знаєш,
Мій характер і мораль:
Тому мені ти так дорога,
Хоч іноді сперечаєшся, на жаль.
Не будь зі мною строгою,
Я безхитрісно і щиро говорю.
Знай, вір мені завжди,
Що я тебе одну люблю.
Нам всі завидують дуже:
Хотіли б прикрість якусь зробити,
Та я розгадую все вчасно,
І ще міцніше буду тебе любити.

В разврате я женщин обвиняю
В разврате я женщин обвиняю
За то, что невинность и чистоту теряют,
Становятся гетерами не впрок

Вековим заветам поперёк.

Не вір пліткам про мене

Не вір пліткам про мене
І не слухайся нікого:
Переконаєшся швидко сам –
За мною нема поганого нічого.
Яке б нас лихо не спіткало,
Хоч смуток душу обгортає,
Опорою, підмогою я стану –
Моє кохання лихо відганяє.
В житті може бути все:
Громи і бурі можуть опалити –
Не постраждаєш лиш тоді,
Якщо обоє вірно будемо любити.
Замовкнуть скриті вороги:
Зрозуміють, що їм нас не розлучити,
Ми вірною дорогою йдемо
Опорою, підтримкою один одному будемо
служити.
Кохання може все,
Навіть подвиги чинити.
Себе у жертву принести,
Тебе від лиха захистити.

Старе фото

Я радо альбом перегортаю:
Неначе старих друзів зустрічаю:
На фото ми з тобою
Студентами були обоє.
Щаслива то була пора –
Юності веселої зоря.

На фото ми весело сміялись,
Нам все навколо усміхалось.
Ти хитрувато до мене притулилась:
В очах лукавинка світилась.
Від блиску сонця я зажмурився,
Поцілувать в плече націлився.
Звичайне фото вицвіло, старе,
А скільки добрих спогадів навійне.
Без турботної юності в далекі ті часи
З хвилюванням згадуєш все ти:
Захоплень і крилатих мрій,
Хвилин кохання і надій.

Булаву, вінок і трон
Народ йому все дав,
А він за це народу
Фігу склав.

День

В полярній мгле Чукотки,
Где вода мрачного пролива
Материка два розделила,
Среди утёсов, камней, скал
Новый день родину сыскал.
И от самой от границы,
Где гробовая тишина хранится,
День бросил яркие лучи.
Всё озарилось, засверкало
Вдали и вблизи.
Горделивой походкой он шагает,
Мрак ночи разгоняет.

Идѣт он смело, не смотря на всякие преграды,
Несѣт свет и ему все рады.
Вот его первые лучи
На Украину уже пришли.
Благословенный будь, новый день,
Пусть зло исчезнет, как ночи тень.
Свой взор к востоку обращаю,
С первыми лучами Игорька благословляю.
Смотрю, молюсь на восток,
Там день и радости исток.

Урок географії

Демонструючи картини, учитель урок вів;
Дітям тихо говорив:
Що в океані життя теж вирує,
Хоч ним ніхто не керує –
Краби, мідії, зірки
І акули-хижаки.
І є і благородні дельфіни,
Шукають дружби у людини.
Частенько людину виручали, спасали,
Свою вірність людині доказали.
Бійок і ворожнечі як у людини не буває:
Здоровий спосіб життя в них переважає.
Велетні кити планктони поїдають,
Моря і океани очищають.
Лиш люди – жадні хижаки –
Їх нищать, ловлять, убивають,
На цьому ділі гроші заробляють.
Не хочуть зрозуміти,
Якщо не буде кому планктони поїдати –
Моря і океани не зможуть існувати,
Тому китів потрібно оберігати, захищати,

А в шлунку у кита амбра буває, –
Рожева, пориста, тверда речовина:
В парфумерії примінення знайшла.
Стойкість запаху довго зберігає,
Цим прибутки дає, ціни набиває.

На уроці тиша

На уроці тиша,
Тилурій на столі
Робить оберти землі
Очі у дітей допитливі, живі:
Істини шукають, пізнають світи.
Чому міняються пори року,
Чому крутиться Земля?
Так багато тих „чому”,
Ледь сприймає голова.
І маленькі астрономи
Учать всесвіту закони:
Небо, космос загадковий
Таємниці має;
Від людей добре все ховає.
Щоб їх розглядати,
Знання гарні треба мати.
Вчитись лише на відмінно,
Космонавтом стати неодмінно, –
Ось у вас яке завдання
Що до світопізнання!

Глянь у далечінь

Глянь у далечінь:
Відчуєш запах полині,
Немов перелилось небо

В іскристий плин;
Наче хвилі б'ються в гори,
Наче велетенське море.
Як вічної сили рух
Наші Дніпро і Буг.
А по дорозі з ними текла замріяна Десна і
Сула.
По краплині збирає глибінь
Дунай, Прип'ять, Горинь, Ворскла, Ірпінь.
Бурхливі з клекотом Тиса і Прут
В Дунай води несуть.
Маленькі струмочки Хомора і Білка,
А в деяких назви нема:
Води збирають всі до Дніпра.
Народе мій, по краплині
Збери в собі сили,
Напої вітчизну добром.
Хай, як море, хліба колосяться
І щастя буяє вінком.

Гітара

Стара, потемнівши гітара
Висить в кімнаті на стіні.
За своє існування, як добрая фея,
Радість несла тобі і мені.
Вона ночувала в дорогах безмежних,
Ночувала в палатках, біля багаття,
Надихала на романтику, подвиг,
Рятівниця від нудьги, надії сестра.
Літала в повітрі, мчалася скорим,
Завжди під рукою була;
Тряслась на попутках, пішки бродила,
Піднімала всім настрій, в кохання звала.

Ах молодість, молодість і похідна гітара
Не любили спокійне життя;
В дорогах, в пригодах находили щастя,
Не хотіли кидать якоря.
Та час своє забирає:
Осідло прийшлося вже жить,
І рідко, коли вечорами
Гітара, як спомин бувальщини,
Знов зазвучить.
Вона розповість про чудо природи,
Як над рікою хмарка засне,
Як важко в поході без пісні;
Вона дасть пораду, на добро надихне.
Час пройшов, голова побіліла
А в свято, як друзі прийдуть,
Про молодість обов'язково згадають –
Гітару знов у руки візьмуть.
Обережно геолог гітару зніме –
По струнах рукою пройде.
Ніжний звук і мелодія вітру
Пройденими дорогами його поведе.
Вона, як колись, зазвучить,
Ніжно і тихо заграє,
Душу зігріє, всіх підбадьорить,
Про минулу молодість вам нагадає.

Перебудова

Не судить мене нащадки,
Що критично говорю:
Те, що зараз відбувається,
Я відверто вам повідомлю.

Це ніяка не наївність,

А рокова лінія нашого буття.
Грубуvато і критично
Розповідаю про перебудоване життя.

Перебудова довго затягнулась:
За 12 років пора вже перебудуватись.
Весь народ став жебраками,
А дехто зумів і тут пристроїтись.

Хто умів безбожно грабить,
Мільйонером за рік став;
Не зважав на людській біді,
Батьківщину він не поважав.

Мільйонерів таких в нас не судять –
Їм хвала і почот,
Хоч нажиті і нечесно, награбовані.
І прокляв їх весь народ.

Ні кінця ні краю ще не видно:
Мільйонери владу захопили,
Верховодять за свій смак –
Народу вихід лиш до могили.

Після телевізійних новин

Вчора в телеку оголосили,
Що набрали ми вже сили:
Реєстрованих маємо 170 мільйонерів,
Стільки ж буде ще й не реєстрованих бізнес-
піонерів.
Лазаренко приклад всім подав:
Награбував, під крильце Америки злиняв.
Хай українській гроші прибуток в США,

Швейцарії, Панамі приносять.
Він свій народ не поважає,
Батьківщину зрадив, совісті не має.
Та найбільша біда в тім,
Що в нас тисячі таких, як він.
Патріотів же в нас одиниці,
Тому і корупція твориться.
І в парламенті згоди не має:
Уряд ефективно не працює, все занепадає.
Фракцій, партій стільки наробили,
Щоб їх на весь світ хватило.
Тільки й чуєш на засіданнях пусті балачки,
Розвозять депутатів іноземні тачки.
Куди не поткнешся – вимагають гроші:
Ні лікуватись, ні учитись не будеш без грошей,
мої хороші.
Як раптово світ перемінився:
Народ трудівник в жебрака перетворився.
Молодь за кордон на заробітки пішла,
Хоч там їх мають за раба.
Що вдієш, дома ж безробіття, хаос;
Задоволений ним лише новоявлений бос.
Тому і надія в нас вмирає,
Як Бог не допоможе,
Рятунку нам не має.

Зима

Задрімали сонно ліси,
Скрипить мороз, зима прийшла.
Дерева окутались в сніги,
Під льодом річка завмерла.
Глянеш далечінь – скрізь біло-біло,
Блищать сніжні кучугури,

Наче вони не з снігу,
А чистої породи ізумруди.
Сосни і ялини святково нарядились:
В білих мантиях, як до балу.
Виблискують сріблом їх наряди,
Це все зима наворожила.

Північ і Далекий Схід,
Як згадка молодості лишилась:
Свист буранів, карти і каюри,
Олені і моржі і ведмежі шкури.
Все лишилось там назавжди,
А мені вдалось додому привезти
Лиш полярне сяйво чудодійне
І Зорю полярну – орієнтир надійний.

Зрозумій нас, нащадок, пойміть
Зрозумій нас, нащадок, пойміть,
Що пережили на порозі двох століть.
Пригледівшись сам побачиш, зрозумієш,
Як пульсувало життя на зломі в ту мить.

Нехаяли і хвалили перебудову,
А виживали як могли.
Десятиліттями гонимі бурями,
Поезію у серці берегли.

Наша молодість буремна і відчайдушна
З бойового фронту в трудовий пішла.
Батьківщину ми любили віддано,
І на нас надіялась вона.

Ми оволоділи різними професіями,
Робили блискучі відкриття.
І ось на цьому самому порозі
Спіткала нас нечувана зрада, злиднота.

Дев'ятим валом нас накрило:
Грозила хвиля знести нас з лиця землі.
В той грізний час ми ледь-ледь виживали,
А поезію, як могли, ми берегли.

Вона нам сили надавала,
Надії втратить не давала.
Сподіваннями на краще як війне,
Сонячним промінням обігріє, втішить,
пригорне.

І день здавався не таким похмурим, –
Віра знову воскресала,
Що Україна моя рідна
Заможною, квітучою вже стала.

Вінценосні государі
Стільки зла не принесли
Свому народу,
Скільки мародери, казнокради
Готові, аж до зради.
Ті дбали про державу,
А значить про народ.
Ці ж – про наживу,
Як різний зброд.

Далека Північ-норд

Навіщось північ-норд –назвали,
Там все сніги замітали.
Мороз, лютуючи, іскри розкидав –
Полярним сяйвом небо уквітчав.
Там білі ночі морок заміняв,
Неміряні білі простори і кручі гострих скель.
Луна хриплий лай песців розносила,
Тисячі оленів з-під снігу добували мох –
Копитами розбивали сніг, хто як міг.
Карпи влітку на сушу припливали:
Грілись, вуса довгі у воді полоскали.
Іноді по декілька діб бурі лютували;
Люди з осені не виходили, не виглядали.
Тварини в снігу всі завмирили,
Інакше буря, Бог відає куди занесе, –
Там не знайдуть, замерзне, пропаде.
Тому і в людей характер твердий, крутий –
Вони як північ-норд – лицями суворі, добрі.
Полярну зірку в небі завжди я знайду,
Тобі іскринку з неї подарую.
Хай тобі іскринка ця мала
Світить як полярная зоря.

Небо снігом посипає

Небо снігом посипає:
Все навколо завмирає.
Забіліло все навколо –
Сад, город і поле.

А сніжинки все кружляють,
Іменини тут свої справляють.
Кучугури вирости за ніч –

Морозенко посковзатися не прич.

Я долонями сніжинку ловлю –
Білу, крихітну зорю.
Ту, що з неба щойно впала,
І краплиною водички за хвилину стала.

Раптом вітер налетів –
Сніжинки вихором закрутив.
Засвистів, застогнав, зробив гармидер –
Свій характер показав січневий вітер.

Весь безкрайній простір білий
Колючий вітер наскрізь продуває,
Мороз лютує безкінечно,
Зимова сплячка, все завмирає.

Вернись

Минають літні насолоди,
Як символ щастя, долі.
І нагадає багряний листопад,
Що близиться розлука по неволі.

Віщун розлуки – опавший лист,
І круговерть симфонії листопада, –
Лиш грони червоної калини
Горять, як кохання першого зорепаду.

За журавлями щастя відлітає,
Незримо в серці холод наступає.
Та надія ще жевріє десь,
Що з журавлями ти назад прийдеш.

Вернись кохана, вернись, –
Глянь серденько у вись:
Он журавлі вертаються назад,
Хай кохання наше зазнає другий зорепад.

Чукотка

На далекій Чукотці в порту Провіденіє,
В царстві вічного снігу і льоду,
Часто гуляють бурани,
Крига скувала океанські води.
Я січневі тихо шепну:
Збери всі морози в торбину свою.
Лютому казку повідаю про чаклунів,
Щоб лють і злість придержав, не пустив.
Щоб дикі олені скопитили сніг,
І замайорів над тундрою оленячий ріг.
Олень шальний, як збунтується, в мить
Перешкоди затопче, без оглядки біжить.
Зіниці розійшлися, дикая кров,
З ляку жажнулись, такий їх норів.
Я вийду з арканом
І крикну, як чукча, їм „Хор!”
Стану кружляти з арканом в руках,
Таки заарканю їх вожака.
Олені зупиняться, опустять рога
І визнають мене, чужака.

Вірність

На півночі, за полярним кругом,
Новий рік зустрічали з другом.
Перший тост за вірних нам жінок,
Які за нас хвилюються, за вірності урок.

За тих жінок, які за нами
Готові на край світу полетіти,
Ділити з нами холод і незгоди,
В польових умовах жити.
За гордих, ніжних, мов ромашки,
За відчайдушних, що діють без оглядки,
За тих, що коханням серце зігрівають,
Вигоди ніякої не шукають.
За тих жінок, єдиних у судьбі,
Що віриш їм, як сам собі.
За їхні очі, такі строгі і правдиві,
Які безмежно раді, що ми здорові, живі.
За жінок, які нам вірні і уміють чекати,
Дітей ростять, нас виглядати.
Піднімем келихи за зустріч з ними,
За щастя, яке нам дарують нині.
А новорічні зорі удачу всім хай начаклюють –
Берегині наші хай не відчують.
Хай іскриться кохання вічне,
Як рух зірок у небі динамічний.

Життя чудове – всім кажу

Життя чудове – всім кажу:
І в радості, і в горі я знову повторю.
Глянь, світ який чудовий, неповторний –
Он струмок живий, веселий і бадьорий.
Дивлюсь, милуюсь, не можу надивитись –
Всім квітам польовим ладна поклонитись.
І он берізки гілочки вгору підняли,
Черемха, шипшина пишно зацвіли.
Пахощі цілющі далеко розлили,
П'янять їх пахощі, крутиться голова,

Яке чудове, неповторне життя.
А схід і захід сонця як чари розливає –
У темнім небі запалає.
Неземні фарби тоді переливає.
Блакить небес і зарево вогню,
Гуркіт грому і шум дощу.
Я ще раз повторю,
Що життя – це цінний скарб,
Яке дається один лиш раз.
Зумій його ти оцінити,
По-Божому прожити.

Згадка про Анну Герман

Вернувшись в спогади далекі,
Летять в блакиті неба білії лелеки.
А музика то тихо, то голосніше ллється,
Лице її, як наяву бачу, мені здається.
І голос цей до болю рідний і знайомий,
Що записаний в платівці невідомій,
Приводить душу в трепет, аж до сліз,
В нім ніжність, тендітна щирість без обід.
Згадка виринає в голові,
Як в перше з екрана познайомилися ми:
Спокійна, висока, струнка і чарівна –
Співала неповторна Анна.
Перлина людства, Варшавська Мадонна,
Дитя епохи і сезона.
На жаль, життя не вічні має строки,
Хоч і відсутні явні пороки.
Бог ще подарував життя після автокатастрофи,
Та доля рокова, намічена зірками,
Людині не підвласна, навіть в храмі.
Життєвий шлях обірвався в розквіт літ,

Коли талант пішов на зліт.
В голосі пісенно її душу відчуваю,
В скорботі голову схиляю.

Порада

Завісників, ябідників
Варто остерігатись,
А над тим, що ти зробив,
Можеш підписатись.
Не кожному дано
Здобуть вершини на життєвій ниві,
Але обов'язково життя твоє
Повинно бути чесним і правдивим.
Ти працею своєю
Комусь користь принесеш,
За чесний труд свій
Вдячність, похвалу знайдеш.
В житті і в праці
Будь вимогливим до себе,
Не чини зла ближньому,
І благодать прийде до тебе.

Доля

Таке звичайнісіньке діло,
Така звичайна судьба,
З роками постаріло тіло,
Молодою залишилась душа.
Недуги на кожному кроці
Ловлять і мучають мене,
А душа хоче літати,
Що робиться в світі, знать над усе.
Трагедії світу боляче сприймає,

Осудить вражду і війну;
По-юному ще заспіваю,
Іскриться поезія в її записнику.
Ритми потоком енергію
Душі неспокійній дають.
На папір лягають рядками,
А роки невблаганно швидко ідуть.

Лицар

В сиву давнину
Лицарі водились,
Хоч і бідними були –
Не тужили, а гордились.
Бідні, та чесними були:
Нічого не грабували,
Зате в народі їх
Вельми поважали.
І таких, як сам, хоробрих
Друзів завжди мав
В сутичках заповзятих
Весело співав...
Ми на підлість не підем,
Не зрадим, не вкрадемо;
Без вагань і попереджень
Праве діло всім вернем.
Бережем ми честь найбільше,
Від спокус тікаємо,
І найбільше в нас багатство –
Коли правду захищаємо.

Є справедливість

В Індії на тому місці,
Де кремівували Ганді,
Плоский камінь положили,
На ньому викарбувано
Лиш два слова:
«Єсть справедливість».
На місці кремації вождя
Висічені гордіі слова:
«Єсть справедливість».
Прості слова,
А зміст глибокий:
В них народний подих,
Вікове устремління великого народу,
Боротьба за волю і свободу.
Їх час не зітре,
І зміст за давністю не вмере.
Вони, як символ, окрилятимуть народ,
Щоб стремився до свобод.
Згодом, з часом воно приходить,
Коріння поперані її знаходять.
Там зло зникає поступово,
Народжується справедливість там знову.
Лиш треба вірити й бажати.
Настирливо боротись, вперто ждати –
І прийде справедливість.

Теплі, погожі,
Літні вечори,
На річці рясно
Лілії білі цвіли.

Сонце схилилось,
На захід іде –
Коханий єдиний
В гаю мене жде.

Соловей заспіває,
Кохання вітає.
Червона калина,
Про любов нагадає.

Дуже швидко Гриців весь
Облетіла новина:
Що дівчина молода
До старого діда жить пішла.

А дід той волоцюга,
Не який-небудь п'янюга
Часто дівку виганяє, –
В запасі іншу має.

Влаштував собі гарем,
І без будь-яких проблем.
Хай жінки їжу добувають,
Якщо діда так кохають.

Слова

На добрі слова, на добрі діла,
Не треба скупитись,
Немов спраглому дати напитись.
Образити когось не спіши,
Слово образливе чимось заміни,
А краще всього зажди.

Щоб завтра про це не жаліть,
Що раниць душу чиюсь так за мить.
Слів правди також бережи:
Не всім до вподоби воно і не завжди.
Ця істина стара, як світ,
А тому з правдою не скрізь лізь.
За правду іноді б'ють,
Тому промовчи ти як небудь.
Хто не по правді сам живе,
Слів правди не збагне,
Помстою тебе замучить, загризе.

У мене нема ніякої вини
У мене нема ніякої вини,
Вернувсь Микола з однієї і другої війни
Трудились, в цім знаходили відряду,
За справи брались охоче, зразу.
Образи часто душу тяготили,
Та ми бороли їх як уміли.
Але з дороги своєї не зійшли,
Вірними самі собі були.
Вітчизні сили і уміння віддавали,
З натхненням завжди працювали.
На схилі лишилася сама,
Важко, ой важко
Вершити житейські діла.
Як на гріх,
Тобою крутить ще й доля.
То зрада близької людини,
Гореч і образа з половини.
А все ж небезслідно життя пройшло,
Що сіяла добро, воно зійшло...
На жаль, на жаль,

Його тепер хочуть заглушити,
Та по Божому закону
Вони повинні жити.
У цій боротьбі жертви будуть, –
Та добро переможе,
Нащадки ще здобудуть.

Стан душі

Як морок ночі все зальє,
Лиш зорі в небі пламеніють,
Звільнившись від турбот,
В душі моїй думки, як вітер віють.
Перебираючи події і діла,
Як цінності душевні оглядаю, –
На них не падає ціна,
Бо чисту совість завжди маю.
Всі справи з совістю в ладу:
Щоденна праця – рушійна сила,
Благословення Божого живу –
Нікому і нічим не завинила.

Мені 80 і коси побіліли

Мені 80 і коси побіліли,
Старість в обійми обняла.
А душа все не здається,
Жартує, рифмує і співа.
Слова все добирає,
Край рідний вихваляє.
Чи в праві я мріяти декламувати?
Про зорі і кохання ще співати?
Та бентежна моя душа
Не здається, неначе молода.

Ще у вись небес літає,
З зірками розмовляє.
Про вірність і кохання ще співає, –
Милується лісами, полями і гаями,
Польовими квітами і калиними кущами.
Її чарує соловейка спів
Зозулене кування, курликання журавлів,
Зелені луки, шепіт колосків
І рій бджолиний що на дубі сів.
Співає і милується –
Нізащо не хоче постаріти.
Захоплюється, спостерігає, хоче жити –
Вірить, мріє, сподівається,
Що краще більше розцвіте –
Тоді на спокій вже піде.

Сама доля нам віщувала

Сама доля нам віщувала,
Війнула подихом святим:
Світити в шуканні ідеала
Туманним факелом своїм.
Та випав нам скудний жереб,
Затопив кримінальний всіх розбій.
Зникало почуття патріотизму,
Грозила втрата всіх надій.
Та полум'яні ритми і слова
Запалювали юнії серці.
Будили надію і любов,
Віру в краще майбуття.
Покоління міняються,
Змінюються ідеали:
Зникає патріотизм.
Зміна цінностей відбувається на очах,

Та ритми і слова запалюють серця
На краще майбуття.

Полонський вальс

Тихо гойдає вітрець
Сині води у Случі,
Білії лілії на воді зацвіли –
Згадай Полонянку як зустрілися ми

Приспів:

Погляди наші зустрілись,
Очі яскраво іскрились.
Кохання бажане прийшло,
П'янким, весняним було.
Полонянку моя ти єдина,
Зоряна доле щаслива.

В зелених гаях, в квітучих садах
Спів солов'я з переливом лунає.
Тебе, Полонянку, зоре моя,
Всією душею кохаю.

Глянь люба моя, лебедина сім'я
З вирію вже повернулась,
Неозорі степи, зелені ліси,
Хлібні ниви теж колосились.

Дорога батьківщина, моя батьківщина,
В радості, горі, розпуті
Кохання моє, єдине п'янке,
Не знає ніколи розлуки.

Полонянку моя, ранкова зоря,

Хай спалах кохання немає кінця.
Кохання п'янке, для нас дороге
Калиновим цвітом бує.

Подільській мій краю,
Калиновий гаю,
Даруєш кохання палке.
Як цвітіння п'янке
На крилах весни
Вірність кохання неси.

Полонянку моя ти єдина,
Зоряна доле щаслива.

Не можу уявити Україну
Не можу уявити Україну
Без берізок і вишневого саду,
Як символ слов'янської душі,
Козацького роду, уміння, відваги.
З вишнями смачні пироги,
Наливки в бутелях бродили, –
Сушили, варили, в'ялили
І за любки всі їли.
У саду вишневім на весні
З позранку соловей співає,
Юне дівча залюбки
Там рушники, сорочку вишиває.

Синам

Відірвавшись від дому далеко,
В клопотах вічних став забувати
Що край рідний на світі є, –

А в ньому одинока, стара, немічна мати.
Не скаржиться вона на життя –
Неміч в труді там долає,
А в снах голубить тебе
І вісточки твоєї завжди чекає.
Серце її на варті завжди,
Твій спокій вартує.
Своїм чуттям відчує твій біль –
Тінню за тобою мандрує.
Як серце тривогу проб'є,
Душа негаразди відчуває.
В молитвах, сльозах
Бога за тебе благає.
Прости милосердно дитя,
Врозуми, на шлях правди настав,
Милосердний наш Боже,
Благаю, прошу,
Будь з ним, його не залиш.

Сосна і ялина

Захоплююсь гордістю сосни і ялин –
Це рослина одна із тих,
Що в характері їх постійність.
Зосереджено дивляться з верху в низ,
У них не буває сім п'ятниць на тиждень.
Хоть осінь морозцем війне,
Не скинуть лист із себе, –
Не перекасяться в жовте і багряне.
Не було зроду ще такого,
Щоб сосна, ялина перекасилась до п'ят.
Навіть в пізню осінь
Зелені гордовито стоять.
Та що там осінь,

Суровою зимою в люті холода
Не замерзають, стоять зелені,
Не міняють колір, хоть лютує зима.
Стоять важно, чинно, –
Сніг укутав їх гілля:
Неначе білі ризи одягли
До новорічного торжества.
Навколо кучугури білі,
Мороз лютує і тріщить,
А їй хоч би що –
Спокійно так стоїть.
Захоплююсь характером таким:
Велика в нім душа.
Такий не продасть, не зрадить,
Тут витримка, порядність і краса.

Українська писемність і мова
Як народилась ти,
Тебе кирилицею звали, –
В слов'янськiм плем'ї ти прижилась,
Безсмертя зорі обіцяли.
Твоя колиска – рідний Київ,
Джерело слов'янського народу.
В цих витоках три брати
Блищать алмазом в непогоду.
Тебе і буря не зломила,
Українська співуча мова:
Яскравий промінь в небесах,
Веселкою переливаються обново.
Оспівана піснями і солов'ями,
З музою дружбу водиш.
Велика, неповторна Українська мова,

Воскреснеш ти і грядеш.
Тепер засяяла в повній красі,
Світлом своїм озарила:
Живем і дихаєм тобою
Надію і віру в нас вселила.

Дитинство моє

Згадую дитинство своє босоноге –
В труді і скорботі пройшло.
Ворогами народу нас звали,
Тоді такі часи були.
Сім'я вся трудилась щоденно,
Кожен член сім'ї обов'язок свій мав:
Посильний для всіх,
Ніхто не гуляв.
А у вісім, дев'ять років дорослим всерйоз
помагали:
Весною, як сніг лиш зникав,
Віск топили, вощину робили –
Я від вальців її приймала.
На стільчику бувало стою,
Крохмалем вальці змащу.
Уважно слідкую, обережно беру
Вощину руками з вальцю відніму.
В рулон її бабуся мотає,
Так день у труді і минає.

Дідусь-пасічник

На сході небо посвітліло,
Розлило полум'я, сонце піднімається:
Бджолина вся сім'я
На роботу розлітається.
Повітря чисте і прозоре

Гамою звуків в долині бринить:
Пахощі різнотрав'я і нектару
Розлилися скрізь, дихни, стоїть.
Тоді дідусь на пасіку іде,
Над вуликом низько схиляється;
Діставши рамку, оглянувши,
Щасливо усміхається.
Комірки вощини доповна
Янтарним медом всі залиті:
Створіння ці працюють до пізна,
Немає часу відпочити.
Сонце високо піднялось,
У повітрі спека дошкуляє.
Засуєтилась бджолина сім'я,
Дощу неначебто чекає.
Димокура дідусь не взяв –
Бджолам безмежно довіряє.
Їх дзижчання доброзичливе
Перед дощем таке буває.
І не дивлячись на те,
Що над ним хмара бджіл літає,
Геніальним своїм чуттям
У ньому друга бачать;
Жодна бджілка не кусає.
Їм дано відчути, зрозуміть
Доброзичливість і працьовитість над усе,
Як вони самі добро несуть,
Таких шанують, не образять лиш за це.
Дідусь був труженик великий,
Як бджілка все життя трудивсь;
Суспільству і людям добро чинив, –
В гармонії з природою жив.
А від людей повагу і пошану заслужив.
Графський наймит-бджоляр

Своїм трудом сто вуликів собі зробив.
За це куркулем його зробили,
Розграбили все і розгромили.
З хати вигнали, щоб пропав,
Та завдяки праці знов на ноги став.
Ото ж праця на світі всіх тримала,
Тому трудилися від стара і до мала

Моє світобачення

Хочу з докором сказати
Про тих, що на вулиці кричать:
Дороги старим не уступить,
Чому ж ніхто їх не учить?
Ліхтарі на стовпах б'є,
Посеред вулиці дівчат цілує.
Хуліганство за героїзм видає,
Як заманеться, так і правує.
А дівчат в тричі більш я корю:
На виду у всіх з хлопцями цілуються,
В парках, скверах і куцах
З хлопцями і дідами валяються, милуються.
Років в десять, п'ятнадцять
Спіди, венеричні хвороби,
Ні сорому, ні гордості не мають
Юнії нероби.
У що ж ви юні Афродіти
Себе перетворили?
У повій ледачих, легковажних,
І порушену психіку зробили.
Таж ваша вся краса
У гордості і чистоті,
Як цвіт троянди на кущі,
Суцвіття калини на весні,

Як сонячні весняні дні.
Не вже Джульетти тепер не в моді,
А проституція і хамство на підході?
Жаль, жаль!
Що порядний труженник юнак
З пройдохою вступає в брак.
На зауваження відповідаєте,
Що жить по сучасному бажаєте,
Що молодь тепер така пішла:
Вискочив із пелюшок –
Скакає в Амурні діла.
Що не кажіть, старші покоління
Серйозно дивились на життя.
Хуліганство і розпуста
Для нас пороками була.
І серцю милі нам були
Строгі, правдиві учителі,
Які учили батьківщину любити
І добрі справи лиш чинити,
Стара мораль таємниці має:
Зникає і знову з'являється на світ, –
Це істини житейської обіт.
Зносу їй не має,
І кожний вік її знову поновляє.

Сыну

Отправить на край света
Толи сына, мужа иль отца:
Тяжело на сердце очень,
Поневоле загрустишь одна.
Зная, что летит он самолётом,
Курс – через все меридианы, –

На самый краешек земли,
Где встретились два океана.
Когда там разразиться
Буря или сильная пурга,
У меня занает сердце:
Вдруг заплачу, нападёт тоска.
Бури, бури всей планеты,
С Провиденья уйдите вон!
Чтоб сынок там в Заполярьи,
Отдохнул, увидел ладный сон.
Чтоб там во власти ночи.
В бездне ледяной
С Божьего благословения
Ангел хранил его покой.

Зустріч через 35 років

За тридцять років розлуки
Від останнього дзвоника в школі
Побачив тебе, не впізнав:
Розбурхала пам'ять мою по неволі.
Гарно виглядиш, таємнича і стройна;
Жіноча скромність загадковість дає.
Впізнав в тобі дівчину з косою,
Як металолом в школу тягне, несе.
Тепер погляд допитливий, лукавий:
Іскряться очі, душу хочуть запалити,
Як міг я тридцять років жити?
Як міг в життєвській суєті, тебе згубити?
В пам'яті я зберігав наївно
Наші зустрічі там біля клубу;
Культпоходи в цирк і кіно,
Танці в парку, велосипедні гонки заодно.
Тоді все виглядало так буденно,

Не викликало трепету в душі.
А через тридцять років забуття і розлуки
Вогонь палив мене внутрі.
Тепер, поцілувавши твою руку,
Я ладен кинутись тобі до ніг,
Моя опалена юнацька пам'ять
В тобі вбачала надійний оберіг.
Чому пізно так проснулась
Біль серця мого і тління почуття –
В житті головне загубила,
Те, що юність мені дала.

Пережите

Іноді, як марево, як сон я бачу,
Що лежу одним одна в палаті:
Свідомість зникла десь, кудись,
А як появиться, то бачу –
Бачу що син Руслан
Наді мною нахилився.
Він придивляється, чи ще жива
І шепчуть тихо його уста:
„Мамо, мамочко ти будеш жити,
Може водички дати, соком напоїти?”
І знов, неначе в пропасть, провалилась,
Зникло все, душа від мене віддалилась.
Літає скрізь, де їй заманеться,
Літати набридне – тоді і вернеться.
І знов Русланика бачу біля себе,
Ніч і день він вахту ніс
Місяць біля мене.
Поки оклигала, могла рухатись, ходити
Хоч слабка була, ще не могла робити.
Руслан по нині мені допомагає:

Картоплю викопає, дров нарубає.
Господи, за щирість, за доброту,
Що так шанує матінку свою,
Воздай сторицею йому
Здоров'я, щастя, успіху у всьому
І благодаті його дому.

Спів солов'я

Колись, ще в юності далекій,
Ідучи лугом чи узліссям лісів,
Запалив в мені любов до природи
Весняний солов'їний спів.
Несподівано прийшло кохання:
Вогонь у серці запалив
Весь світ радо посміхався,
Свідок тому солов'їний спів.
Ще димилися дороги,
Долали труднощі, після боїв:
Розвіялись тривоги, росло кохання,
Як весняний солов'їний спів.
Непоправна втрата, коханого не стало,
Роки, роки, і побіліла голова,
Хай вам приносить як мені
Радість спів солов'я.
Нехай душа відчує
Блаженне, що доля нам дала,
Нехай кохання щире подарує
Вам спів солов'я.

Доля людська

Живем ми недовго –
Доля така у людини.

Тож треба друг друга любити,
Робити добро сповна, а не з половини.
Шанувати усіх, борги повертати,
Не заподіяти ближньому зла –
Спокійно душею прощати;
Талантам, щоб зелена дорога була.
Всі ми під одним небом живем –
Зорі долями всіх управляють,
Що за вік свій заробив,
Небо землянам те й посилає.
Прикрість якщо ти зробив,
Бумерангом вернеться до тебе.
Лише добро і любов блаженство дає,
Розпорядились так зорі і небо.

Слов'яни

Слов'янський мій народе,
Ця невичерпна сила, –
Працею добутий хліб,
Свобода твоє друге світило.
Братськими могилами усіяни лани,
Зненацька, як грім весняний гряне,
Якщо небезпека до нас іде,
Пролунає заклик полум'яний.
І стануть всі на захист
Від стара і до мала,
Нахмурять брови старики:
Ця сила нездоланна.
Відчувши небезпеку,
Вмить об'єднаються;
Від плуга і до зброї
Рать захищається.
Розіб'ють ворога вщент,

Хай доблесть слов'ян знають.
На їх землі на їх волю
Ніколи не зазіхають.
А в час розваг –
Веселяться від душі:
За столом гостинні,
Почастують гостя далєбі.
Жартуючи, наївні,
За любки трудяться завжди:
Тому споконвіку багаті,
В піснях, як солов'ї,
Пісні їх веселі і крилаті.
Мудрість предків пам'ятають,
Довірливі, їх вдача строга.
За велике щастя мають
Бути частиною народу.

Чим жили, стремилися до чого –
Раптово згинуло за мить.
А ми так вірили у краще,
Тепер в стократ ним важче жить.

Раптово так усе змінилось,
Суспільство розколося на двоє:
Багатство бідності протистоїть,
І не зживуться вони між собою.

Саме страшне те, що віру ми втрачаєм:
Двадцять років вже пройшло,
А погіршення з кожним роком
більше відчуваєм.

Взошла звезда на небосклоне,
Сверкнула ярким немеркнущим лучом:
Сиянием планету озарила,
Встретившись з земным добром.
Любовь рождает лишь добро,
Сиянием озаряла –
Цветами яркими цвела,
Миру радость даровала.

Бывает миг прозренья:
Душой ощутишь все наперёд,
А жизнь как повторенье
Со мной произойдёт.
 И сердце радостно забьётся,
 Ощутишь, как стынет кровь –
 Луч звезды в темноте струится,
 Былое не повторится вновь.
В эти самые минуты
Всем дарю я доброту.
О мой единственный избранник,
Безгранично я тебя люблю!
 Тебе отдам любящее сердце,
 Душу Богу посвящу;
 За отчизну жизнь отдам –
 Себе оставлю честь одну.

